

**Nuranə Salman qızı ƏKBƏROVA**  
**magistrant,**  
**Aynur Əsgər qızı ADIGÖZƏLOVA**  
**Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin**  
**“Mühasibat uçotu və audit” kafedrası, i.f.d., b/m,**  
**E-mail: adigozalovaaynur888@gmail.com**

## **ƏTRAF MÜHİTİN YAXŞILAŞMASI İSTİQAMƏTİNDƏ ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEVİN FƏALİYYƏTİ**

### ***Xülasə***

Məqalədə iqtisadiyyatın proporsional və balanslaşdırılmış inkişafının təmin olunması, effektivliyə doğru irəliləyişi, bazar iqtisadiyyatının intensivləşdirilməsi, liberal iqtisadiyyatın yeni mexanizmlərinin tətbiq olunması və digər islahatlar, əhalinin maddi və mənəvi rifahının yüksəlməsi-nə, sosial ədalətin bərqərar olmasına şərait yaradılması öz əksini tapmışdır.

***Açar sözlər: bazar iqtisadiyyatı, iqtisadi dirçəliş, mənəvi rifah, sosial ədalət.***

### ***Giriş***

Qeyd etmək lazımdır ki, Ulu öndər Heydər Əliyevin ideyaları bu gün də Azərbaycan hökuməti tərəfindən uğurla reallaşdırılıb və daima yüksək nəticələr əldə edib. Heydər Əliyevin fəaliyyəti nəticəsində respublikada həyatın elə bir sahəsi yoxdur ki, orada inkişaf, tərəqqi müşahidə olunmasın. Bu prinsiplər ulu öndər Heydər Əliyevin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin başlıca hədəflərini təşkil etmiş və dövlət başçısının rəhbərliyi ilə sosialyönlü, diversifikasiya olunmuş milli iqtisadiyyatın formalaşdırılması prosesində mühüm uğurlara imza atmışdır [1, s. 4].

Müasir Azərbaycanın otuz ildən artıq müddətdə dövlət quruculuğu, iqtisadi dirçəlişi, ictimai-siyasi və sosial həyatda tərəqqi dövrünü əhatə edən bütöv bir epoxası ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə sıx bağlıdır. Onun müəyyən etdiyi mükəmməl inkişaf konsepsiyasının həyata keçirilməsi dövlət suverenliyini bərpa edən Azərbaycanda demokratik dövlət quruculuğu və kompleks islahatların reallaşmasına, azad bazar münasibətlərinə əsaslanan milli iqtisadiyyatın

formalaşdırılmasına, yeni iqtisadi dövrün tələblərinə uyğun təsərrüfat sisteminin yaradılmasına və sıçrayışlı inkişafın təmin olunmasına dərin əsaslar yaratmışdır. Bu mənada, demək olar ki, ümummilli liderimizin ideyaları Azərbaycanın dünəni, bu günü, eləcə də gələcəyinə hesablanmış fəaliyyət proqramı, strategiyası və dövlət konsepsiyasıdır.

Azərbaycan ötən yüzillikdə iki dəfə dövlət müstəqilliyi qazanıb. Müstəqilliyin dayaq sütunlarını, milli-ideoloji əsaslarını, suveren dövlətçilik institutlarını yaratmaq və onu həyata keçirmək güclü dövlət siyasətinin və eyni zamanda, milli liderin olmasını tələb edirdi [2, s. 8].

Ölkənin iqtisadiyyatı, xalqın rifah halı inkişaf edərək Azərbaycanı keçmiş müttəfiq respublikalar sırasında ön yerlərdən birini tutmasına gətirib çıxartmışdı. Azərbaycan quruculuq, yaradıcılıq və tərəqqi dövrü keçirirdi, cəmiyyətin bütün təbəqələrində fasiləsiz inkişaf və irəliləyiş ruhu hökm sürürdü. Ulu öndərin bu fəaliyyəti Azərbaycanın gələcək nəsillərinin xoşbəxt və firavan həyatının təməlini qoymuşdu. Ulu öndərin yenidən rəhbərliyi sayəsində siyasi sabitlik bərqərar olmuşdu və irimiqyaslı iqtisadi islahatlara start verilmişdi.

Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycanı dünya siyasətinin coşqun okeanında passiv müşahidəçi kimi yox, öz dividendlərini və əsaslandırılmış üstünlüklərini müəyyən etməyi bacaran fəal siyasi dövlət olaraq görürdü. Azərbaycanın xarici siyasəti onun real müstəqilliyini təşkil etməklə yanaşı, bu siyasətin azimutlarının müxtəlifliyi onun ardıcılığına və fasiləsizliyinə zəmanət verirdi. Ümummilli lider Heydər Əliyev əsas söylərini müflisləşmiş siyasətin nöqsanlarının aradan qaldırılması məsələləri üzərində cəmləşdirmişdi.

Müstəqil Azərbaycanın dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya məsələlərini əhatə etməsi, xarici siyasət konsepsiyasının logistikası məhz Heydər Əliyev tərəfindən məqsədyönlü şəkildə formalaşmışdır. Nüfuzlu xarici ekspertlərin çoxunun təsdiq etdiyi kimi, Azərbaycanın gələcək dinamik inkişafı üçün baza rolu oynayan çoxvektorlu, tarazlaşdırılmış və pragmatik xarici siyasət sayəsində struktur xarakterli bir sıra məsələlər həll edilmişdir. Ulu öndər Heydər Əliyevin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət gələcək illər üçün dayanıqlı inkişafın möhkəm təməlinin yaradılmasına, Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyatının dünya iqtisadi sisteminə inteqrasiyasının sürətləndirilməsinə, əhəlinin həyat səviyyəsinin daha da yaxşılaşdırılmasına imkan vermişdir [3, s. 14].

Müstəqil dövlətin inkişaf strategiyasında dövlət quruculuğu, sivil demokratik cəmiyyətin, yeni iqtisadi sistemin hüquqi bazasının formalaşması prosesi beynəlxalq hüquq normaları, qarşılıqlı əməkdaşlıq prinsipləri ilə əlaqələndirilir. Bu gün biz böyük qürur hissi ilə deyə bilərik ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinin yeni iqtisadi sisteminin yaradılması Ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bu elə bir iqtisadi sistemdir ki, o, respublikamızın perspektiv inkişafını və xalqın yaşayış səviyyəsinin yüksəldilməsi imkanlarını reallaşdırmaq üçün güclü zəmin yaratmağa qadirdir.

## ƏDƏBİYYAT

1. “Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası.
2. “Azərbaycan Respublikasının regionlarının 2014-2018-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı” Dövlət Proqramı.
3. Davamlı inkişaf naminə kadr potensialının təkmilləşdirilməsi: Azərbaycan modeli 2018.

*Нурана Салман Акбарова  
тагистрант,*

*Айнура Аскер кызы Адигозалова  
кафедра “Бухгалтерский учет и аудит”  
Азербайджанский Университет Кооперации, к.е.н.*

## **Деятельность великого лидера Гейдара Алиева в направлении улучшения окружающей среды**

### *Резюме*

В статье отражено обеспечение пропорционального и сбалансированного развития экономики, прогресса в сторону эффективности, интенсификации рыночной экономики,

применения новых механизмов либеральной экономики и других реформ для повышения материального и морального благосостояния населения, создания условий за установление социальной справедливости.

***Ключевые слова:* рыночная экономика, экономическое возрождение, моральное благополучие, социальная справедливость.**

***Nurana Salman Akbarova***  
***master,***

***Aynur Asgar Adigozalova***  
***associate professor of the “Accounting and Audit” department of***  
***Azerbaijan Cooperation University, phd in economics***

## **The activity of the great leader Heydar Aliyev in the direction of improving the environment**

### ***Summary***

The article reflects the provision of proportional and balanced development of the economy, progress towards efficiency, intensification of the market economy, application of new mechanisms of liberal economy and other reforms to increase the material and moral well-being of the population, and create conditions for the establishment of social justice.

***Keywords:* market economy, economic revival, moral well-being, social justice.**